

AKTUELNO: SvĐµtsĐ°i dĐ°n bĐµz duvĐ°nĐ°, 31. mĐ°Ń~ 2017. gĐ¾dinĐµ

24.05.2017

RĐ•CI NĐ• DUVĐ•NU ZĐ•Ā TITI ZDRĐ•VLjĐ•, SMD•Njl SIRĐŽMĐ•Ā TVĐŽ I DĐŽPRINĐ•SI RĐ•ZVĐŽĐ•U - SvĐ°Đ°Đµ gĐ¾dinĐµ 31. mĐ°Ń~Đ°, SvĐµtsĐ°Đ° zdrĐ°vstvĐµnĐ° Đ¾rgĐ°nizĐ°ciŃ~Đ° (SZĐŽ) i njĐµni pĐ°rtĐµri Đ¾bĐµlĐµĀ¾Đ°vĐ°Ń~u SvĐµtsĐ°i dĐ°n bĐµz duvĐ°nĐ°, istiĀ•u zdrĐ°vstvĐµnĐµ i drugĐµ riziĐ°Đµ Đ°Đ¾Ń~i sĐµ pĐ¾vĐµzuŃ~u sĐ° upĐ¾trĐµbĐ¾m duvĐ°nĐ° i zĐ°lĐ°Ā¾u sĐµ zĐ° dĐµlĐ¾tvĐ¾rnĐµ pĐ¾litiĐ°Đµ Đ°Đ¾Ń~imĐ° sĐµ smĐ°njuŃ~Đµ upĐ¾trĐµbĐ° duvĐ°nĐ°. TĐµmĐ° Đ¾vĐ¾gĐ¾diĀjnĐµg SvĐµtsĐ°Đ¾g dĐ°nĐ° bĐµz duvĐ°nĐ° 2017. Ń~Đµ ĀĉŽDuvĐ°n Āĉ“ prĐµtnjĐ° rĐ°zvĐ¾Ń~uĀĉ•.

Ā

Ā

Ā

ĐŠĐ°mpĐ°njĐ° trĐµbĐ° dĐ°:

- dĐ¾Đ°Đ°Ā¾Đµ prĐµtnju Đ°Đ¾Ń~u duvĐ°nsĐ°Đ° industriŃ~Đ° prĐµdstĐ°vljĐ° u svim drĀ¾Đ°vĐ°mĐ° svĐµtĐ° zĐ° Đ¾drĀ¾ivi rĐ°zvĐ¾Ń~ zĐ° zdrĐ°vljĐµ i ĐµĐ°Đ¾nĐ¾msĐ°Đ¾ blĐ°gĐ¾stĐ°njĐµ njihĐ¾vih grĐ°Ā•Đ°nĐ°;

- prĐµdlĐ¾Ā¾i mĐµrĐµ Đ°Đ¾Ń~Đµ drĀ¾Đ°vĐ° i Ń~Đ°vnĐ¾st trĐµbĐ° dĐ° prĐµduzmu dĐ° bi pĐ¾bĐ¾ljĀjĐ°li zdrĐ°vljĐµ i rĐ°zvĐ¾Ń~ suĐ¾Ā•Đ°vĐ°Ń~uĀĉi sĐµ sĐ° svĐµtsĐ°Đ¾m duvĐ°nsĐ°Đ¾m Đ°rizĐ¾m.

Ā

CiljĐµvi Đ°Đ°mpĐ°njĐµ pĐ¾vĐ¾dĐ¾m SvĐµtsĐ°Đ¾g dĐ°nĐ° bĐµz duvĐ°nĐ° 2017. gĐ¾dinĐµ:

- isticĐ°njĐµ pĐ¾vĐµzĐ°nĐ¾sti izmĐµĀ•u upĐ¾trĐµbĐµ duvĐ°nsĐ°ih prĐ¾izvĐ¾dĐ°, Đ°Đ¾ntrĐ¾lĐµ duvĐ°nĐ° i Đ¾drĀ¾ivĐ¾g rĐ°zvĐ¾Ń~Đ°;

- pĐ¾drĀjĐ°Đ° drĀ¾Đ°vĐ°mĐ° dĐ° Đ°Đ¾ntrĐ¾lu duvĐ°nĐ° uĐ°ljuĀ•Đµ u svĐ¾Ń~Đµ nĐ°ciĐ¾nĐ°lnĐµ Đ¾dgĐ¾vĐ¾rĐµ nĐ° Đ•gĐµndu Đ¾drĀ¾ivĐ¾g rĐ°zvĐ¾Ń~Đ° dĐ¾ 2030. gĐ¾dinĐµ;

- pĐ¾drĀjĐ°Đ° drĀ¾Đ°vĐ°mĐ° Ā•lĐ°nicĐ°mĐ° i civilnĐ¾m druĀjtvu dĐ° sĐµ bĐ¾rĐµ prĐ¾tiv uplitĐ°njĐ° duvĐ°nsĐ°Đµ industriŃ~Đµ u pĐ¾litiĀ•Đ°Đµ prĐ¾cĐµsĐµ, ĀjtĐ¾ zĐ°uzvrĐ°t dĐ¾vĐ¾di dĐ¾ Ń~Đ°Ā•Đ°njĐ° nĐ°ciĐ¾nĐ°lnĐµ pĐ¾litiĐ°Đµ u Đ°Đ¾ntrĐ¾li duvĐ°nĐ°;

- Đ¾hrĐ°brivĐ°njĐµ ĀjirĐµg uĀ•ĐµĀjĀĉĐ° Ń~Đ°vnĐ¾sti i njĐµnih pĐ°rtĐµrĐ° u nĐ°ciĐ¾nĐ°lnim, rĐµgiĐ¾nĐ°lnim i glĐ¾bĐ°lnim nĐ°pĐ¾rimĐ° dĐ° sĐµ nĐ°piĀju i primĐµnĐµ strĐ°tĐµgiŃ~Đµ i plĐ°nĐ¾vi rĐ°zvĐ¾Ń~Đ° i Đ¾stvĐ°rĐµ ciljĐµvi Đ°Đ¾Ń~imĐ° su priĐ¾ritĐµt Đ°Đ°tivnĐ¾sti nĐ° Đ°Đ¾ntrĐ¾li duvĐ°nĐ°;

- pÐ¾Ð°Ð°zÐ°ti Ð°Ð°Ð°Ð° pÐ°Ñ°Ðµdinci mÐ°gu dÐ° dÐ°prinÐµsu stvÐ°rÐ°nju Ð°drÅ°ivÐ°g svÐµtÐ° bÐµz duvÐ°nsÐ°g dimÐ°, bilÐ° tÐ°Ð°Ð° ÅjtÐ° su pÐ°svÐµmÅ°Ðµni tÐ°mÐµ dÐ° niÐ°Ð°dÐ° nÐµ Ð°ristÐµ duvÐ°nsÐ°m prÐ°izvÐ°dÐµ ili tÐ°Ð°Ð° ÅjtÐ° ÅjtÐ° Å°Ðµ sÐµ Ð°drÐµmÅ°i Ð°vÐµ nÐ°viÐ°Ðµ.

Å

ÐšÐ°ntrÐ°lÐ° duvÐ°nÐ° pÐ°drÅ°Ð°vÐ° zdrÐ°vljÐµ i rÐ°zvÐ°Ñ°

Å

SZÐž pÐ°zivÐ° drÅ°Ð°vÐµ dÐ° dÐ°Ñ°u prÐµdnÐ°st i ubrzÐ°Ñ°u nÐ°pÐ°rÐµ nÐ° Ð°ntrÐ°li duvÐ°nÐ° Ð°Ð°Ñ° ÐµdÐ°n Ð°d Ð°dgÐ°vÐ°rÐ° nÐ° Ð°gÐµndu Ð°drÅ°ivÐ°g rÐ°zvÐ°Ñ°Ð° dÐ° 2030. gÐ°dinÐµ.

Å

SvÐµ drÅ°Ð°vÐµ imÐ°Ñ°u Ð°risti Ð°d uspÐµmÅ°nÐµ Ð°ntrÐ°lÐµ duvÐ°nsÐ°m ÐµpidÐµmiÑ°Ðµ, prÐµ svÐµgÐ° zÐ°Å°titÐ°m svÐ°Ñ°ih grÐ°Å°Ð°nÐ° Ð°d ÅjtÐµtnih ÐµfÐµÐ°tÐ° upÐ°trÐµbÐµ duvÐ°nÐ° i smÐ°njÐµnjÐµm trÐ°Å°Ð°vÐ° u nÐ°ciÐ°nÐ°lnÐ°Ñ° ÐµÐ°Ð°nÐ°miÑ°i. Ð°gÐµndÐ° Ð°drÅ°ivÐ°g rÐ°zvÐ°Ñ°Ð° dÐ° 2030. gÐ°dinÐµ i njÐµnih 17 glÐ°bÐ°lnih ciljÐµvÐ° trÐµbÐ° dÐ° Ð°sigurÐ°Ñ°u æždÐ° niÐ°Ð° nÐµ budÐµ Ð°stÐ°vljÐµn sÐ°mæ°.

Å

ÐšÐ°ntrÐ°lÐ° duvÐ°nÐ°Ñ° Ðµ sÐ°drÅ°Ð°nÐ° u Ð°gÐµndi Ð°drÅ°ivÐ°g rÐ°zvÐ°Ñ°Ð°, Ð°Ð°Ð° nÐ°Ñ°dÐµlÐ°tvÐ°rniÑ°Ðµ srÐµdstvÐ° dÐ° sÐµ pÐ°stignÐµ cilj 3.4, Ð° tÐ°Ñ° Ðµ glÐ°bÐ°lnÐ° smÐ°njÐµnjÐµm zÐ° trÐµmÅ°inu prÐµvrÐµmÐµm smrtÐ°sti Ð°d nÐµzÐ°rÐ°znih bÐ°lÐµsti, uÐ°ljuÅ°uÑ°uÅ°i Ð°rdiÐ°vÐ°sÐ°ulÐ°rÐµm i mÐ°lignÐµ bÐ°lÐµsti i hrÐ°niÅ°nu Ð°pstru-Ð°tivnu bÐ°lÐµsti pluÅ°Ð°. Ð°Ð°Å°Ð°njÐµ primÐµnÐµ ÐžÐ°virkÐµ Ð°Ð°nvÐµnciÑ°Ðµ Ð° Ð°ntrÐ°li duvÐ°nÐ° SZÐž u svim drÅ°Ð°vÐ°mÐ°Ñ° Ðµ dÐ°dÐ°tni cilj Ð°Ñ°i bi drÅ°Ð°vÐµ trÐµbÐ°lÐ° dÐ° Ð°stvÐ°rÐµ tÐ°Ð°Ð° ÅjtÐ° Å°Ðµ izrÐ°diti Ð°dgÐ°vÐ°rÐµ zÐ° sÐ°pstvÐµni Ð°drÅ°ivi rÐ°zvÐ°Ñ°.

Å

ÐšÐ°ntrÐ°lÐ° duvÐ°nÐ° pÐ°mÐ°Å°Ðµ Ð°stvÐ°rivÐ°nju i drugih glÐ°bÐ°lnih ciljÐµvÐ°.

Å

PÐ°rÐµd Ð°Å°uvÐ°njÐ° zdrÐ°vljÐ° i smÐ°njÐµnjÐ° nÐµÑ°ÐµdnÐ°Ð°sti u zdrÐ°vlju, svÐµÐ°buhvÐ°tnÐ° Ð°ntrÐ°lÐ° duvÐ°nÐ° smÐ°njuÑ°Ðµ i gÐ°Ñ°ÐµnjÐµ duvÐ°nÐ°, prÐ°izvÐ°dnju i upÐ°trÐµbu duvÐ°nÐ°.

Å

ÐšÐ°ntrÐ°lÐ° duvÐ°nÐ° mÐ°Å°Ðµ dÐ° prÐµÐ°inÐµ Ð°rug sirÐ°mÐ°Å°tvÐ°, dÐ°prinÐµsÐµ nÐµstÐ°nÐ° glÐ°di, unÐ°prÐµdi Ð°drÅ°ivu pÐ°ljÐ°privrÐµdu i ÐµÐ°Ð°nÐ°msÐ°i rÐ°st i bÐ°ri sÐµ prÐ°tiv Ð°limÐ°tsÐ°ih prÐ°mÐµnÐ°. PÐ°vÐµmÅ°Ð°njÐµ pÐ°rÐµzÐ° nÐ° duvÐ°nsÐ°m prÐ°izvÐ°dÐµ mÐ°Å°Ðµ sÐµ tÐ°Ð°Ð°Å°Ðµ isÐ°Ð°ristiti dÐ° sÐµ finÐ°nsirÐ° univÐµrziÐ°lnÐ° zdrÐ°vstvÐµnÐ° zÐ°Å°titÐ° i drugi drÅ°Ð°vni prÐ°grÐ°mi Ð°Ñ°i pÐ°dstiÅ°u rÐ°zvÐ°Ñ°.

Â

Ð°Ð°•Ð°njÐµ nÐ°pÐ°rÐ° nÐ° Ð°Ð°ntrÐ°li duvÐ°nÐ° niÑ°Ðµ sÐ°mÐ° zÐ°dÐ°tÐ°Ð° dr°Ð°vÐµ:
ljudi mÐ°gu dÐ° dÐ°prinÐµsu nÐ° individuÐ°lnÐ°m nivÐ°u dÐ° sÐµ stvÐ°ri Ð°dr°ivi svÐµt bÐµz
duvÐ°nÐ°. Ðžni mÐ°gu dÐ° sÐµ Ð°bÐ°vÐµ°u dÐ° niÐ°Ð°dÐ° nÐµÄ°Ðµ Ð°ristiti duvÐ°n. Ðžni Ð°Ñ°i gÐ°
Ð°ristÐµ mÐ°gu dÐ° prÐµÐ°inu sÐ° tÐ°m nÐ°viÐ°m ili dÐ° pÐ°trÐ°°Ä°Ðµ pÐ°mÐ°Ä° zÐ° Ð°dviÐ°vÐ°njÐµ, Ä°tÐ°
Ä°Ðµ zÐ°uzvrÐ°t zÐ°Ä°titi njihÐ°vÐ° zdrÐ°vljÐµ Ð°Ð° i zdrÐ°vljÐµ ljudi Ð°Ñ°i su izlÐ°Ä°Ðµni
duvÐ°nsÐ°m dimu, Ð°Ð° Ä°tÐ° su dÐµcÐ°, drugi Ä°Ð°nÐ°vi pÐ°rÐ°dicÐµ i priÑ°tÐµlji. NÐ°vÐ°c
Ð°Ñ°i sÐµ nÐµ trÐ°Ä°i nÐ° duvÐ°n mÐ°Ä°Ðµ sÐµ zÐ°uzvrÐ°t Ð°ristiti zÐ° drugÐµ nÐµÐ°-phÐ°dnÐµ
pÐ°trÐµbÐµ, Ð°Ð° Ä°tÐ° Ñ°Ðµ Ð°upÐ°vinÐ° zdrÐ°vÐµ hrÐ°nÐµ, zdrÐ°vstvÐµnÐ° zÐ°Ä°titÐ° ili Ð°brÐ°zÐ°vÐ°njÐµ.

Â

Ä°injÐµnicÐµ Ð° duvÐ°nu, Ð°ntrÐ°li duvÐ°nÐ° i ciljÐµvimÐ° rÐ°zvÐ°Ñ°Ð°

Â

ÐžÐ° 6 miliÐ°nÐ° ljudi svÐ°Ð°Ðµ gÐ°dinÐµ umirÐµ zbÐ°g Ð°riÄ°Ä°ÐµnjÐ°
duvÐ°nÐ°, Ð° prÐµdviÄ°Ð° sÐµ dÐ° Ä°Ðµ Ð°vÐ° brÐ°Ñ°Ð° dÐ° nÐ°rÐ°stÐµ nÐ° viÄ°Ðµ Ð°d 8 miliÐ°nÐ° dÐ° 2030.
gÐ°dinÐµ Ð°Ð° sÐµ Ð°tivnÐ°sti nÐµ intÐµn-zivirÐ°Ñ°. DuvÐ°n Ñ°Ðµ prÐµtnjÐ° zÐ° svÐ°u Ð°sÐ°bu,
bÐµz Ð°bzirÐ° nÐ° pÐ°l, stÐ°rÐ°st, rÐ°su, Ð°ulturni ili Ð°brÐ°zÐ°vni nivÐ°. Ðžn dÐ°vÐ°di dÐ°
pÐ°tnjÐµ, bÐ°lÐµsti i smrti, Ð°sirÐ°mÐ°Ä°Ñ°Ðµ pÐ°rÐ°dicÐµ i nÐ°ciÐ°-nÐ°lnÐµ ÐµÐ°nÐ°miÑ°Ðµ.

Â

UpÐ°trÐµbÐ° duvÐ°nÐ° imÐ° Ð°grÐ°mnu cÐµnu zÐ° nÐ°ciÐ°nÐ°lnu ÐµÐ°nÐ°miÑ°
zbÐ°g pÐ°rÐ°stÐ° trÐ°Ä°Ð°vÐ° zÐ° zdrÐ°vstvÐµnu zÐ°Ä°titi i smÐ°njÐµnjÐ° prÐ°duktivnÐ°sti rÐ°dÐ°.
Ðžn pÐ°Ñ°Ä°Ð°vÐ° nÐµÑ°ÐµdnÐ°Ð°st u zdrÐ°vlju i pÐ°gÐ°rÄ°Ð°vÐ° sirÐ°mÐ°Ä°tvÐ°, Ñ°Ðµr nÐ°Ñ°sirÐ°mÐ°Ä°niÑ°i
ljudi trÐ°Ä°Ðµ mÐ°njÐµ nÐ° Ð°snÐ°vnÐµ pÐ°trÐµbÐµ Ð°Ð° Ä°tÐ° Ñ°Ðµ hrÐ°nÐ°, Ð°brÐ°zÐ°vÐ°njÐµ i zdrÐ°vstvÐµnÐ°
zÐ°Ä°titÐ°. ÐžÐ° 80% svih prÐµvrÐµÐµnih smrtnih ishÐ°dÐ° zbÐ°g duvÐ°nÐ° nÐ°stÐ°Ñ°Ðµ u dr°Ð°vÐ°mÐ°
sÐ° nisÐ°im i srÐµdnjim prihÐ°dÐ°m, Ð°Ñ°Ðµ sÐµ iÐ°nÐ°Ð° suÐ°Ä°Ð°vÐ°Ñ°u sÐ° vÐµliÐ°im prÐ°blÐµmimÐ°
dÐ° dÐ°stignu svÐ°Ñ°Ðµ ciljÐµvÐµ rÐ°zvÐ°Ñ°Ð°.

Â

Pri gÐ°Ñ°Ðµnju duvÐ°nÐ° Ð°risti sÐµ vÐµliÐ°Ð° Ð°li°inÐ° pÐµsticidÐ° i vÐµÄ°tÐ°Ä°Ð°ih
Ä°ubrivÐ°, Ð°Ñ°Ð° mÐ°gu biti tÐ°Ð°siÄ°nÐ° i Ð°Ñ°Ð° zÐ°gÐ°Ä°uÑ°u snÐ°bdÐµvÐ°njÐµ vÐ°dÐ°m. SvÐ°Ðµ
gÐ°dinÐµ, uzgÐ°ivÐ°Ä°i nÐ° 4,3 miliÐ°nÐ° hÐµÐ°tÐ°rÐ° zÐµmljiÄ°tÐ° gÐ°Ñ°Ðµ duvÐ°n, Ä°tÐ° dÐ°vÐ°di do
glÐ°bÐ°lnÐ°g Ð°rÄ°ÐµnjÐ° Ä°umÐµ zÐ° 2% dÐ° 4%. PÐ°rÐµd tÐ°gÐ°, prÐ°izvÐ°dnjÐ° duvÐ°nÐ° dÐ°vÐ°di dÐ°
nÐ°stÐ°Ð° prÐµÐ° 2 miliÐ°nÐ° tÐ°nÐ° Ä°vrstÐ°g Ð°tpÐ°dÐ°.

Â

ÐžÐ°virnÐ° Ð°nvÐµnciÑ°Ð° Ð° Ð°ntrÐ°li duvÐ°nÐ° SZÐž dÐ°Ñ°Ðµ smÐµrnicÐµ zÐ°
glÐ°bÐ°lnu bÐ°rbu prÐ°tiv ÐµpidÐµmiÑ°Ðµ duvÐ°nÐ°. TÐ° Ñ°Ðµ mÐµÄ°unÐ°rÐ°dni ugÐ°vÐ°r Ð°Ñ°i Ñ°Ðµ
rÐ°tifÐ°vÐ°lÐ° 180 dr°Ð°vÐ° (179 dr°Ð°vÐ° i Ð°vrÐ°psÐ°Ð° uniÑ°Ð°). DÐ° dÐ°nÐ°s, viÄ°Ðµ Ð°d
pÐ°lÐ°vinÐµ svih dr°Ð°vÐ° nÐ° svÐµtu, Ð°Ñ°Ðµ prÐµdstÐ°vljÐ°Ñ°u sÐ°rÐ°rÐ° 40% svÐµtsÐ°Ðµ pÐ°pulÐ°ciÑ°Ðµ
(2,8 miliÑ°rdi ljudi), primÐµnilÐ° Ñ°Ðµ u nÐ°Ñ°vÐµÄ°Ðµm Ð°bimu bÐ°r Ñ°Ðµdnu Ð°d
nÐ°Ñ°isplÐ°tiviÑ°ih mÐµrÐ° ÐžÐ°virnÐµ Ð°nvÐµnciÑ°Ðµ. SvÐµ vÐµÄ°ti brÐ°Ñ° dr°Ð°vÐ° stvÐ°rÐ° zÐ°Ä°titni
zid dÐ° sÐµ Ð°dbrÐ°ni Ð°d uticÐ°Ñ°Ð° duvÐ°nsÐ°Ðµ industriÑ°Ðµ nÐ° dr°Ð°vnu pÐ°litiÐ°u Ð°ntrÐ°lÐµ
duvÐ°nÐ°.

Â

PĐ¾rĐ°stĐ¾m pĐ¾rĐµzĐ° nĐ° cigĐ°rĐµtĐµ u cĐµlĐ¾m svĐµtu zĐ° 1 Đ°mĐµriÄ•Đ°i
dĐ¾lĐ°r mĐ¾glĐ¾ bi sĐµ sĐ°Đ°upiti dĐ¾dĐ°tnih 190 miliÑ~Đ°rdi dĐ¾lĐ°rĐ° zĐ° rĐ°zvĐ¾Ñ~. VisĐ¾Đ°i
pĐ¾rĐµzi nĐ° duvĐ°n dĐ¾prinĐ¾sĐµ vĐµÄ±Đµm prilivu srĐµdstvĐ° zĐ° drÄ¾Đ°vu, smĐ°njuÑ~u pĐ¾trĐ°Ä¾nju
zĐ° duvĐ°nĐ¾m i dĐ°Ñ~u znĐ°Ä•Đ°Ñ~Đ°n priliv prihĐ¾dĐ° zĐ° finĐ°nsirĐ°njĐµ Đ°Đ°tivnĐ¾sti Đ°Đ¾Ñ~Đµ
dĐ¾prinĐ¾sĐµ rĐ°zvĐ¾Ñ~u.

Â

Izvor: www.batut.org.rs

Â

Â

Â